

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 51 - 52

Oslo, den 22. desember 1938

50. årg.

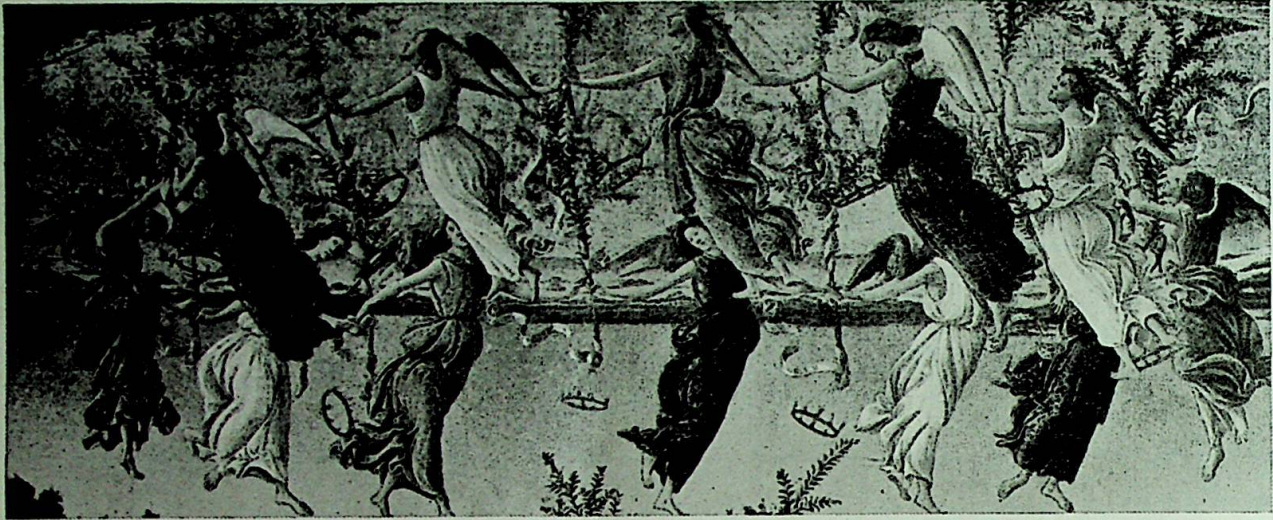
Redaktør: E. Dithmer-Vanberg. Medarb.: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager for hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen mandag, tirsdag og fredag 9.30—3. Torsdag 9.30—7. Lørdag 9.30—1. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Botticelli: Julenatt (billede). — Julens vidunder (dikt). — Om å be med Kirken. — Hvorfor blev julen den 25. desbr.? — Hvad jeg lærte av Maria, Jesu Mor. — Min første midnattsmesse. — En samtale med Danmarks nye biskop. — Landet som ikke kjente sin besøkelsestid. — De fem underverker. — Hvordan jeg blev katolikk og hvorfor jeg er det idag. —

Botticelli: Julenatt.

Botticelli: Engledans julenatt.

Julens vidunder.

Mens høit på firmamentet
de klare stjerner brente
i gyllen glans og glød,
da lå i vinterkulde
det lille barn som skulde
gi hjelp i all vår nød.

En fattig mor satt stille
og smilte til den lille
som lå på hennes fang.
Da lød et veld av toner
fra englers millioner
som stemte op en sang.

Fra marken hvor de hvilte
de fromme hyrder ilte
til himlens kongesønn,
og mens de gleden delte,
Sankt Josef ydmykt knelte
tilbedende i bønn.

Ja, Betlehem, hvem glemmer
de minner som du gjemmer
fra den vidundernatt,
da ved Marias side
med barneøine blide
lå jordens største skatt.

Så går da pilgrimsferden
nå gjennom hele verden
til krybbens kongestol.
For hver som vei vil finne
lar Gud sin stjerne skinne
som nådelivets sol.

La derfor julens under
i stille andaktsstunder
få tale til ditt sinn.
Da stråler klart det store
din Freiser for dig gjorde
og han blir evig din.

K. Kjelstrup.

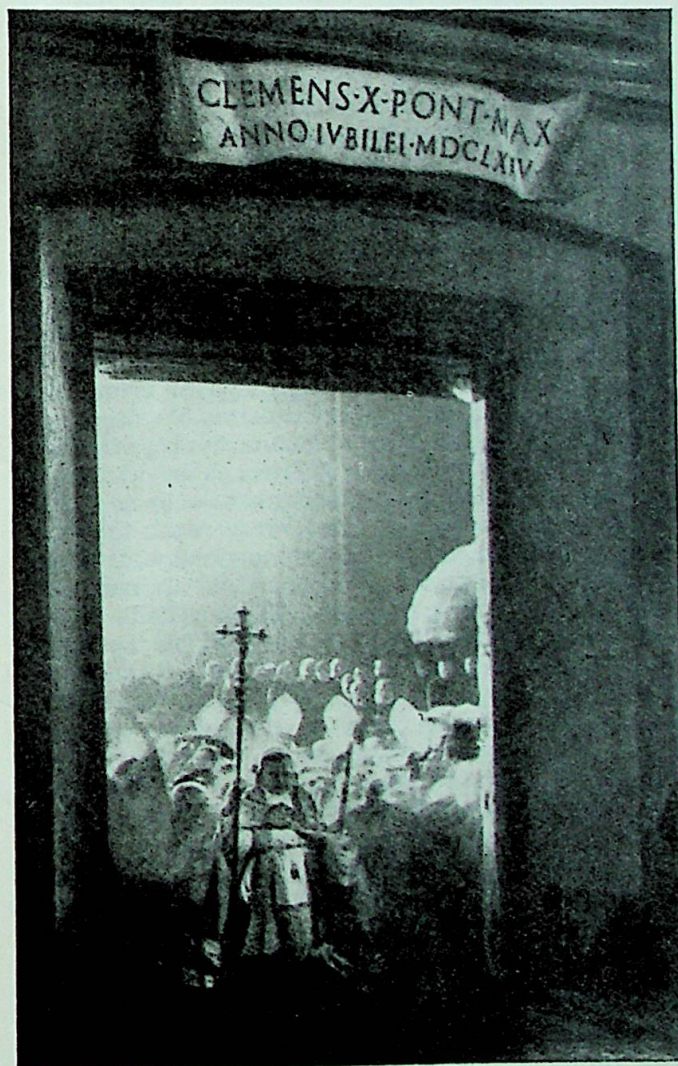
Om å be med Kirken.

Av Sigrid Undset.

Vi skal be ut av vårt eget hjerte også, naturligvis. Det er vel især om sånn bønn, det ensomme hjertes ene-tale med Gud, at St. Paul sier, Ånden vil komme vår skrøpeligheit til hjelp: «for vi vet at Han tekkes Gud ved å gå i forbønn for de hellige.»

Og det er vår rett å gå til Vår Far i himmelen og be Ham oppfylle våre ønsker om dette eller hint, som umiddelbart angår vårt timelige og hverdagslige liv. Umiddelbart, sier jeg, for ingen av oss vet, så lenge vi er her på jorden, i hvilken utstrekning vår evige skjebne er avhengig av den måten vi tar våre kår i dette livet på, — hvordan vi bærer motgang, og ikke minst medgang. Det står skrevet ikke hvad det sømmer sig at vi skal be om; men Ånden ber selv for oss med usigelig sukk. Og Han som ransaker hjertene, vet hvad Ånden trår etter; at alle ting tjener til det gode for den som elsker Gud. Ja, men hvem av oss tør stole så meget på sin kjærlighet til Gud så han ikke må være redd for at den skal svikte under den første svære påkjennning? Og enda er det mange som har gjort den erfaring med sig selv, at den svære påkjenningen klarte vi, fordi vi i tide husket at vi umulig kunde møte den alene, og så klamret vi oss til Ham som er vår hjelper og frelser. Mens vi fallt så ynkelig og så ettertrykkelig som vi bare kunde over de små anstøtsstener og snublet i nokså trivelle hindringer. — Men la oss endelig ikke glemme, det er ikke noen synd i og for sig, om vi blir redde når Gud legger på oss de store prøvelser og forlanger de store ofre av oss: Den annen person i den ene og treenige Gud har selv lært oss at vi skal be: «Led oss ikke i fristelse. Men frels oss fra det onde.» Og selv bad Han i olivenhagen: «Min Far, er det mulig, så la denne kalk gå forbi mig.» Men straks etter sa Han: «men ikke som jeg vil, men som Du vil.» Det må vi ikke glemme, når vi følger vår menneskelige natur, som trår etter trygghet og fred, etter fyllen av livskjensle og lykke: «Å få slippe!» Kjære Gud, la mig få slippe ildprøven, faren, smerten —. Du som mildner vinden for de klippede lam, la mig få være som den nyklipte tynne lamungen din, for du vet at jeg tåler så lite det barske og vanskelige klima i denne verden. — Det er ikke akkurat noen synd om vi sutrer slik av og til. Bare vi husker på det som Mesteren sluttet sin klage med: «Hvis det er mulig!» Vi kan ikke vite om det ikke er nødvendig at vi blir prøvet utover det som vi selv tror at vi orker. Og, så voksne skulde vi katolske kristne være, så vi iallfall sommetider tenker på hvad det vil si, at menneskenaturen er en enhet, og Kirken ett legeme. Alle må vi lide, både for våre egne synder og for andre menneskers synd, de døde slekters like meget som de levendes. Rundt i verden er der et mylder av

mennesker som uavlatelig lider, ved a n d r e s skyld, så bittert og brutalt, så vi kan ikke tro de får leilighet engang til å bli noe videre skyldige ved eget initiativ Aksepterer vi troen på at helgenenes fortjenester betyr en skatt som hele Kirken — og vi også — nyter av, så må vi også akseptere den forestilling, at alle kristnes synder, våre egne også, er en felles-skyld. Det onde vi gjør går sjelden ut over oss selv alene. Og hender det at vi virkelig lider uten egen skyld, så er vi likevel medarvinger til hele menneskehetens fallittbo — arvesynden. De hellige har vist oss veien her: ved å søke den inderlige forening med Kristus, forsoneren, kan vi også gjøre det vi lider til sonende lidelse. Vi er sprøde og fattigslige lerkarr, som Han øser sin guddommelige kraft og nåde ut i.

Pave Pius XI. kneler foran den hl. dør.

Og vi har lov til å be om å få vår del av denne verdens gode ting. Siden det er Vår Far i himmelen som ladet vår vesle klode på dens ferd gjennem rummet med lykke-muligheter: vårt sinn og våre sanser er skapt slik at naturfenomenene skaper overskudds-følelser i oss, uten at vi vet om noen av våre medskapninger her på jorden kjenner noe tilsvarende. Blomstene tjener plantens formering, rummer næringsemne for insekter, — men vi vet ikke om andre enn vi selv ser skjønneten deres. De høiere dyrearter verger og fostrer ungene sine, men er det andre enn oss som opdager ynden og pussigheten i deres ungers, og våre ungers, livsyttringer? Vi henter vår næring fra havet, fra skogen og fjellet og den dyrkede jord, men har ikke våre forfedre fra urtidens morgen av hentet et overskudd av følelser og stemninger også fra naturen omkring boplassen, hvergang solen og våren kom tilbake til dem? Vi er skapt til å nyte livet med alle våre sanser også: Jesus godkjenner dette i sine lignelser, hvor denne verdens gode ting stadig går inn i billedene — fra liljene på jordet og vinpersen på landstedet til gjødkalvsteken ved gjestebudet for den fortapte sønn som kom hjem. Han har selv lært oss å be om vårt daglige brød. Men vårt daglige brød, det er etter definisjonen i katekismene alt vi trenger til livets opphold her på jorden. Luther i sin forklaring til sin katekismus regner op en rekke poster som han finner å høre til «det daglige brød», og det er slett ikke småtter. Men vi har jo lov til å be om det alt sammen, såfremt vi da ikke ved særlige løfter har forpliktet oss til å gi avkall på enkelte av nummerne i Luthers fortegnelse.

Men vi må aldri glemme, at når vi ber på egen hånd blir det lett til at vi husker nok å kreve og begjære. Tilbedelse, påkallelse, forbønn, og kanskje især takk blir det mindre av. Og da ber vi ikke godt, ikke heller om det så er åndelige gaver vi begjærer — selv om det til døme i vår bønn om de kristne dyder ligger iallfall kimen til sann dyrkelse av Gud, siden de kristne dyder — tro, håp, kjærlighet, standhaftighet, måtehold og renhet — er som brytningene av Hans vesens lys i vår verdens tåkeheim.

Og heller ikke må vi noensinne glemme, hvor lett den krevende bønn, som vi ber ut av vår subjektive mening om hvad vi trenger, blir en bønn i mot Guds vilje. Hvor har ikke menneskene bestormet Gud med blasfemiske bønner, tåpelige bønner, bønner som egensindige barns hyl for å få sin vilje. Krigernes bønner om seir for sine våpen, nederlag, blod og død over motstanderne — mødres bønner om at det måtte gå deres barn vel her i verden, så var det det samme hvordan det gikk andre mødres barn. I det attende og nittende århundre, da industri i moderne forstand blev bygget op på dampmaskinene og en helt umenneskelig utnyttning av menneskelig arbeidskraft var enda storparten av fabrikanter og kjøbmenn kristne, for største delen strengt puritanske kristne. Og de takket med rolig samvittighet sin Gud for vinningen og bad om mere vinning, mens slumkvarterene vokste og bredte sig som villnis av lidelse og last kring kildene til denne vinningen deres. Eller, for ikke å glemme at vi

kan gjøre oss latterlige med våre bønner og — har ikke noen hver av oss en eller annen gang funnet veien til et bønnemøte, hvor fromme og selvsikre sekterere bad, i uforstyrrelig god tro, om denne eller hin navngitte «synder»s omvendelse på en måte, som gjorde bønner til enslags gudelig chikane?

Og vi selv — er det noen av oss som ikke godt vet om sig selv, vi også har bedt bønner som var slik at vi må trøste oss til Herrens ord om at det er en undskyldning for det gale vi gjør, når vi ikke selv vet hvad vi gjør —

«Det er ikke noen nytte til å ramse op trykte bønner» — det har visst alle vi katolikker fått høre en eller annen gang. Nei, naturligvis, gjør vi ikke annet enn «ramse op» de trykte bønnene, eller de bønnene vi kan utenat, Fader vår, Mariahilsningen, den ene eller andre av tros-bekjennelsene, så er det vel ikke så meget nytte i det. Skjønt det er sikkert bedre enn å be «med egne ord», hvis vi ber egoistisk eller tåpelig. At vi må lære å be hadde alt Jesu første disipler skjönt. Og Jesus svarte ikke at de skulde forlate sig på inspirasjon eller på sitt eget hjertes røst eller sine subjektive stemninger og religiøse følelser. Han lærte dem én bønn — Herrens bønn, som alle andre bønner går op i — for alle andre kristne bønner er bare variasjoner over temaer som finnes i Fader vår. Selv Ave Maria er i bunn og grunn variasjoner over bønnene: Skje din vilje som i himmelen så og på jorden, og Til oss komme ditt rike!

Kirkens liturgiske bønn er den direkte fortsettelse av Jesu gjerning som vår lærer i bønnens kunst og vitenskap. Her finner vi utkrystallisert Åndens arbeide i menigheten ned gjennom tidene, de helliges visdom, den kristne menneskehets erkjennelse av det ene fornødne — sett under alle synsvinkler, følt i en uendelighet av truende og trøstende situasjoner — gjennom århundredene. Og noe av det ypperste som denne hellige vitenskap, vitenskapen om den rette og vise bønn, har skapt, det er messeliturgiens bønner.

Selv den hellige messe, — de faste bønner som Kirken ber i hver eneste messe — dem går jeg ut fra at de aller fleste katolikker kjenner så noenlunde iallfall. Vi har hørt dem helligdag efter helligdag, de som har en messebok med latinsk tekst og oversettelse til dansk eller til ett eller annet av de levende sprog som vi kan litt bedre enn de fleste av oss kan latin, har fulgt med i boken, når presten leste dem foran alteret. I den nye Søndagsboken har vi da omsider fått de faste messebønner på latin og norsk, og dessuten epistelen og evangeliene for alle årets søndager og fester som kan bli feiret på en søndag.

Dessverre bringer ikke denne Søndagsboken de bønnene som skifter fra søndag til søndag — det tredobbelte sett av inngangsbønner, stillebønner og slutningsbønner. Boken vilde vel da ha blitt for stor, og for dyr. Men det er synd. For nettop ved å følge Kirkens bønn fra uke til uke og fra den ene til den annen av kirkeårets tider tror jeg at vi kunde lære så uendelig meget om hvordan vi selv bør be. De rummer et uuttømmelig forråd av

stoff for betraktning og ettertanke, fulle av visdom, erfaring, råd og trøst som de er.

Vi synes at den tiden vi nu oplever er bitter og vanskelig for oss kristne. Verden har vendt sig fra Ham, som alene kunde gjøre den til det den er skapt for å være: vårt utgangspunkt på veien til Vår Fars hus i himmelen. Verden hater og forfølger Kristi Kirke, — fordi den her på jorden er bygget op av levende stener, mennesker, og i det bygge-materialet vil der alltid være nok av råttent og sprukket og sviktende emne. Kirkens brøst er alltid en god, nærliggende forklaring på hatet til Kirken. Gud vet at verden har rett, når den håner oss, fordi vi ikke er gode nok kristne, — den av oss som ikke føler sig rammet av den anklagen står det ille til med. Helgenene har sterkest følt den, — de visste bedre enn vi andre hvad de manglet, fordi de visste bedre hvad fullkommenhet vil si. Når vi har gjort det ytterste vi evnet må vi enda bekjenne at vi er unyttige tjenerne. Det er bare Gud som kan dømme om hvad vi har utrettet og si til noen av oss: «Venn, kom og sett dig høiere oppe.»

Men ut av Kirkens daglige og ukentlige bønner kan vi lese, — det har vært slik alltid. «Vi ber dig, Herre, la dig forsonne ved de ofre vi bringer dig, og driv nådig endog våre oprørske ønsker tilbake til dig.» (Stillebønnen lørdag etter 4. søndag i fasten). «Gud, du som har forenet de forskjellige folkeslag i bekjennelsen av ditt navn, gi at alle de som er gjenfødt i dåpens kilde må være ett i hjertenes tro og i from handling.» (Kirkebønnen torsdag etter påske). Våre oprørske ønsker — de har skapt ufred, spild av menneskelykke og menneskeblod i hvert eneste slektledd som har levet. Enhet i hjertenes tro og i from handling — vi har ikke sett det enda her på jorden, ikke mellom de folkene som bekjente vår Guds navn, ikke mellom de døpte kristne heller. Vår tid har mangfoldiggjort de objektene som våre oprørske ønsker kan strekke sig ut etter, men i sitt innerste vesen har våre oprørske ønsker alltid gått ut på den ene og samme tingen — at vi kunde få innrette oss her på jorden som om det var vårt hele liv, den del av det vi skal leve her. Men vår vitalitet, våre krav til liv, mere liv, er innstillet på det livet som er uten ende. Når vi vender vårt sinn helt mot denne verden blir vi umettelige, bokstavelig talt. — «Gud, deres beskytter som håper på dig, uten hvem intet har kraft og ingen er hellig, utgyd mangfoldig din barmhjertighet over oss, så vi under ditt styre og ditt førerskap må vandre gjennom de timelige goder, slik at vi ikke mister de evige.» (Kirkebønnen tredje søndag etter pinse). «Herre, la din stadige barmhjertighet rense og beskytte din Kirke, og da den uten din hjelp ikke kan bevares frelst, så la den alltid styres ved din nådegave.» (Kirkebønnen femtende søndag etter pinse).

Hvis det var mulig så vilde jeg ønske at «St. Olav» fra nyttår av vilde gjøre et forsøk — foreløbig gjennom ett år til døme — med å bringe i hvert nummer kirkebønnen, stillebønnen og slutningsbønnen for den kommende søndag eller festdag. Hver eneste av disse bønnene innskjerper oss noe som er vesentlig

Kardinaler i bønn.

for Kirkens liv og for vår sjels liv. De dreier sig om grunn-forhold i det kristne liv på jorden — om farene som uforanderlig er de samme, og vår fundamentale trang til hjelp av nåden. Og slutningsbønnene, postkommunionsbønnene, lærer oss å takke for det vi har mottatt i alterets hellige sakrament og minner oss om å nytte Kristi selvhengivelse i eucharistien.

Hvorfor blev julen den 25. desbr?

Få eller ingen kirkefester er i sin opprinnelse så dunkle som julen. Og ingen av dem blev så overgrodde med folkeskikker, at man har vondt for å finne den religiøse kjerne. Tenk bare på, at julaften står for folket som den egentlige festdag — og så er den opprinnelig bare «Vigilien» til selve festdagen og burde helliges ved faste og beredelse, som det skjer i de katolske land.

Festdagen, den 25. desember, er kommet til oss fra Rom; men hvordan fant Rom på å feire Kristi fødsel på en dato, som er svært usannsynlig, bl. a. av to grunner? Hyrdene på marken kunde neppe ligge ute i desember måned — og romerne har sikkert avholdt sitt manntall like efter høsten eller meget tidlig på vinteren.

Så meget vet vi, at juledag er en senere fest for det, som skjedde i evangeliets begynnelse; langt eldre er Epifani, «Hellig tre konger»; den kan skimtes allerede omkring år 200. Ikke rart at julekretsen begynte med den; de første århundrer var utpreget teologiske og kun lite følelsesmessig «opbyggelige»; derfor interesserte juleidyllen mindre enn menneskevordelsens mysterium og Gud-menneskets åpenbaring for de vise konger av Østerland.

Det var enda helt op i 5. århundre egner, hvor man trodde at Epifani-dagen (Hellig tre konger) den 6. januar var Kristi egentlige fødselsdag samtidig med dagen for hans åpenbarelse for «kongerne». Den galliske munk Casian har like efter 400 vært på en årelang reise i det kirkelige og klosterlige Egypten, og mellom 418 og 427 nedskriver han sine erindringer. I dem omtalte han ingen julefest i desember, men nevner at en gammel tradisjon i Egypten anser Epifani, 6. januar, for å være Kristi fødselsdag.

Kort efter er biskop Paulus av Emesos på besøk i

Alexandria hos patriarken *Kyrillos*; her holder han en ennu bevart julepreken på 29. Kijak, d.v.s. 25. desember hvori han betegner denne dato som Frelserens fødselsfest. Man ser altså, at Egypten innfører vår julefest mellom årene 418 og 432. Herefter finnes den i alle kalendere.

På Cypren omtaler den lærde biskop *Epifanios* omkring 400 ikke 25. desember, men nevner 6. januar som fødselsdagen og 8. november som Kristi dåpsdag.

I Mesopotamien kjenner vi tilstandene fra den ofte oversatte salmist og kirkefar *Efrem hin Syrer*, død 373; denne meddeler, at landet mellom Eufrat og Tigris feiret «Guds byrd» på 13. dagen etter vinterens solhverv, altså 6. januar; julefesten var også ukjent i Armenien omkring 400.

I verdens annen hovedstad, Konstantinopel, hersket og herjet Arianernes kjetteri omkring 375; der var kun få ortodokse, og de hadde enu ingen kirke å samles i, inntil *Theodosius den Store* i 379 blir keiser og kaller *Gregor av Nazians* til som biskop for de rettroende. Denne nye overhyrde må begynne sin virksomhet i et keiserlig privatkapell, kalt *Anastasis*, «Opstandelseskapellet», og han holder der sin første preken, Homili nr. 38, på selve 25. desember i 379 eller 380 — det blev Byzantses første julefest.

Syrien gir os set eksempel på hvordan man forkludret dateringen.

Den store *Krysostomos* beretter i en juletale i Antiokia 25. desember 386, at for en ti år siden er den egentlige fødselsfest skilt ut fra «Hellig tre konger». Først feires den spredt og privat, siden offisielt og alle steder — og at festen vekker opposisjon hos mange. Noen sier, beretter han, at det er et nymotens påfunn; andre, at den er kjent fra Svartehavet til Atlanten, men det er galt. Han anbefaler den fordi — sier han — Rom eier dokumentasjon for, at det manntall, som kalte Maria og Josef til Betlehem, skjedde i desember; dessuten bekrefter Skriften datoen: Gabriel bebuder Zakarias døperens fødsel, mens Zakarias som yppersteprest er inne i det aller helligste, og der kan han kun gå inn på forsoningsdagen i september. Gabriel bebuder Maria 6 måneder etter, at Elisabeth har undfanget Døperen, altså skjer Maria bebudelse i mars — og 9 måneder fra mars gir desember.

Slutningen er gal, ti Zakarias var bare prest, ikke yppersteprest, så forsoningsdagen, 23. september, kan ikke brukes som utgangspunkt.

Imidlertid ser vi at keiserne fra og med 400 forbyr sirkusleker på 25. desember, mens den ikke ennu i 438 er borgerlig fridag — den trenger altså langsomt igjenem i årtiene etter 400.

Men hvorfra?

Det er Jerusalem som gir løsningen.

En spansk-fransk nonne, *Æteria*, har i 349 nedskrevet en reisedagbok fra en valfart, bl. a. i Palestina, hvor hun har oplevet julefesten.

Aftenen («Vigilien») før 6. januar (Epifani) drar prester og munkar fra Jerusalem til Betlehem, hvor de holder «våkenatt» med bønn og sang og skriftlesning i fødselskirken, som Constantin i 320-årene har reist over «Grotten», hvor Frelseren fødtes. Her feires altså etter den gamle egyptiske tradisjon selve fødselen — men natten før 6. januar. Om morgenen på Epifanifesten drar

så prosesjonen tilbake til Jerusalem og feirer åpenbarelsen for kongerne i «Anastasis», d.v.s. i kirken. Det blir patriarken *Juvenal*, 425—58, som utskiller feiringen av fødselen og henlegger den fra natten før 6. januar til 25. desember.

Men nu Rom, hvor vi har festen fra?

Krysostomos beretter, som vi så, at Rom har julehøitiden før 386, og at biskop *Johannes av Nicæa* beretter, at der et pave *Julius I* (337—52), som har fastsatt den til 25. desember, idet han skulde ha lest hos den jødiske historiker *Josefus*, at det var Kristi fødselsdag. Dog viser det sig, at de opplysninger Krysostomos citerer, er falske — ikke desto mindre holder Rom jul 25. desember allerede før 386.

Ja, allerede før 354, d.v.s. visstnok først av alle kirker. Vi besitter en romersk kalender fra 354, som er samlet på basis av de kalendere hedningene omkring 300 konfiskerte og brendte. Den er uklar og ofte forkludret, men bringer under 25. desember følgende notis: «Jesus Kristus født under C. Cæsar Augustus' og L. Æmilius Paullus' Konsulat (d.v.s. 754 etter Roms grunnleggelse), den VIII Kal. Jan. (d.v.s. 25. desember), en fredag, den 15. dag etter nymåne.»

Selv om man lar årstallet forskyve sig til 753, passer hverken fredagen eller nymånen. Det viser at notisen ikke hviler på tradisjon, men på gal aritmetikk og astronomi. Dog viser kalenderen, at man i Rom feiret vår juledag før 354 — lengere kan vi ikke føre den tilbake.

Det er festens form, som røber dens herkomst.

Den romerske messebok har ennu i våre dager tre julemesser: Ved midnatt — ved hanegal — ved høilys dag. Og Messeboken noterer, at stasjon for den første er i «*Sacta Maria ved krybben*», for den annen i *Sancta Anastasia* (hoffkirken ved Palatin), og for den tredje i *Sacta Maria den Store* (Sancta Maria Maggiore).

Disse «stasjoner» var de kirker hvor paven celebrerte, omgitt av den høie geistlighet, og hvor alt folket samles.

Første messe holdtes i «Krybbens oratorium», et kapell ved den store Mariakirke, hvor man hadde en kopi av Kristi formodede krybbe — altså en kopi av nattefesten i fødselskirken i Betlehem.

Annen messe i Anastasia-kirken var en høflighet mot keiseren, som ganske visst satt i Byzants; den holdtes i hans slottskirke, men dennes navn etter martyren Anastasia viser at vi her har en kopi av prosesjonen,

Betlehem.

Hvad jeg lærte av Maria, Jesu Mor.

La Maréchale forteller.

«De må ha glemt at det var en ung kvinne som fikk det høieste oppdrag noe menneske noen gang har fått — å bli mor til verdens Frelser.»

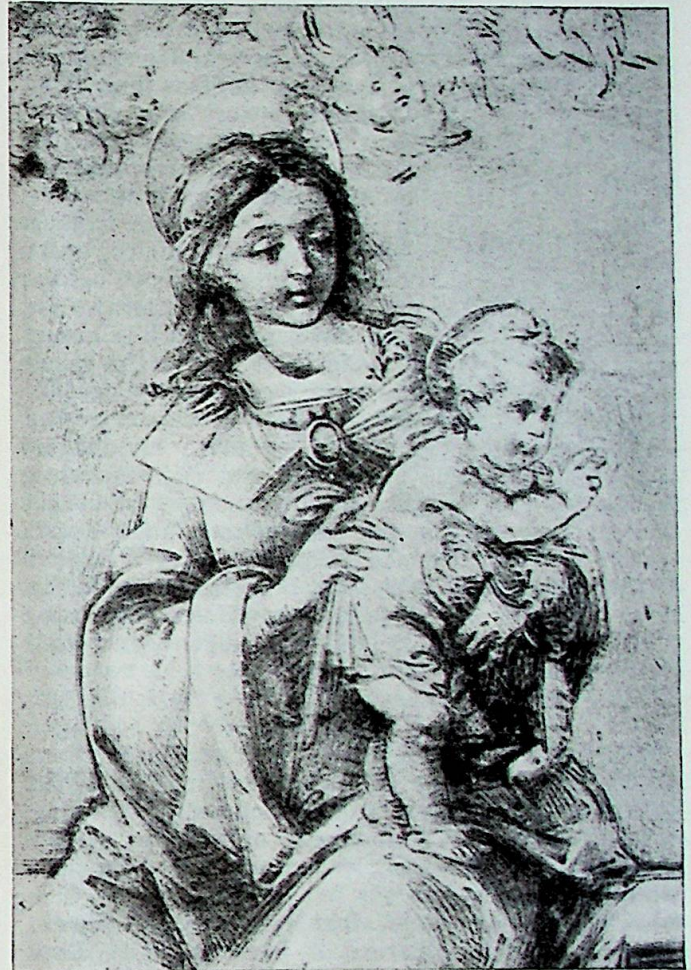
Ordene falt i en fengselscelle. «Fangen» var den unge Catherine Booth-Clibborn, generalens eldste datter, nu kjent som La Maréchale. Gjennom den tynne veggen hadde hun hørt hvordan fangevokteren forulempet en ung kvinnelig fange i nabocellen. «Jeg kommer til å melde Dem for dette,» sa hun. Slutteren blev redd og bønnfalt henne om å la være. «På en betingelse,» var svaret, «at De lar mig få tilbringe en time hver dag i cellen hos den unge piken.» Det fikk hun. Og så fikk den unge fangen oppleve å finne forståelse i fengslet, og hjelp — til å begynne livet på nytt.

«La Maréchale» forteller, og forsamlingen sitter som fjetret og lytter. Emnet for hennes tale i aften er: «Hvad jeg lærte av Maria, Jesu mor». Vi hørte så ofte, sa hun, at det var en kvinne som bragte synd og død inn i verden. Men la oss huske at frelsen og Frelseren også kom gjennom en kvinne. Selv om vi ikke er katolikker har vi lov å lære av Maria, likeså vel som av Peter og Johannes og alle de andre som omgav vår Frelser hernede.

Hvorfor har gjennom alle tider Jesu overnaturlige fødsel vakt slik strid og motsigelse? For å forstå det må vi huske at synden over all synd heter stolthet. Og det største slag som noensinne er rettet mot menneskers stolthet er den måte Jesus Kristus kom inn i verden på. Han kunde kommet på andre måter, men det skulde skje gjennom en kvinne. Dermed løftet Han kvinnen op.

Når vi ser på bilder av Maria, eller flyktig leser det lille som Bibelen forteller om henne, får vi lett

det inntrykk at hun var anderledes enn oss almindelige mennesker. At hun var et mer eller mindre passivt redskap i Guds hånd. Vi glemmer at hun var en ganske almindelig landbypike som — i likhet

Raffaellino del Garbo: Madonna med barnet.

som går tilbake fra Betlehem til Anastasis-kirken i Jerusalem (misforståelse av Anastasis og Anastasia!); samtidig er her opprinnelsen til Gregor av Nazians' første julefest i det keiserlige Anastasis-kapell i Konstantinopel på 25. desember 379 eller 380.

Tredje messe feires i den store Maria-kirke ut fra rett naturlige grunner.

Veien er altså gått fra Jerusalem via Rom til Konstantinopel — og derfra er julefesten trengt ut til hele verden.

Men hvor er datoen 25. desember fra?

Spørsmålet kan ikke besvares med full sikkerhet; dog synes paralleller og antydninger å tillate denne forklaring:

Rom og hele antikken feiret 25. desember en hedensk fest, «Saturnalierne» for *Sol Invictus*, den gjenopstandne, ubeseirede sol, som nu atter steg på sin bane etter vin-

terens solhverv. Soldyrkelsen bredte sig og fikk stor yndest; man festet, spiste og gav gaver. Kristendommen kunde ikke utrydde festen — så «døpte» man den, kristnet den, gav den med fullt overlegg et nytt innhold: «hin rettferds sol, som rant i øster», «Solopgangen fra det høie», «du soles sol fra Betlehem», «den sanne sol», livsens lys» — og sådan blev festdagen ikke mindre folkelig, men fikk kristen idé, blev helligdag.

Langsamt og ut fra centrene Jerusalem, Rom og Byzants avløste 25. desember hin 6. januar, der nu bare blev Epifani — uten tillegg av jul.

Og da folkene nordpå fikk jul, omgav de dagen med ny folklore og utstyrte den med de talløse skikker og tradisjoner, som skulde gjøre den yndet og elsket selv hos dem, der ganske har løst deres forhold til det, som «begav sig i hine dager».

Peter Schindler.

med oss alle — hadde anledning til å nekte å følge sitt hellige kall. Kjenner du ikke noe til å si nei til Gud?

Hun sviktet ikke. Hun tenkte ikke på omkostningene. Hun brydde sig ikke om hvad «andre» sa eller tenkte. De ord engelen hilste henne med viser i et lynglimt hele den unge kvinnes innstilling: «Herren er med dig» — ikke har vært, eller vil være. Men ER. Det forklarer meget. Hennes liv hadde artet sig som en hvilken som helst ung landsbypikes liv — hun gikk til brønnen med de andre, hjalp sin mor i huset som de andre, var forlovet med en håndverker, som så mange andre. Men religionen var for henne mer enn en blott og bar formsak, for — Herren er med dig, Maria! For en attest! Han har sett din ferd i den lille avkroken, Nasaret, og vet at i dig har Han en Han kunde stole på. Maria, tør du også lyde Ham i dette?

Og Maria lytter. Lytter. Merk hennes svar. Her har vi en kvinne av få ord og store handlinger: «Se, jeg er Herrens tjenerinne, det skje med mig som du har sagt.» — Hvad vilde du og jeg ha svart? «Herre, vent litt, jeg må snakke med Josef først» — eller «la mig få treffe Elisabeth» eller «hvad vil de si i landsbyen?» Nei, intet av dette svarte Maria. Men — la det skje, jeg tilhører Herren før noen annen. Intet under at hun blev valgt, denne enkle bondepiken.

Fire ting har hun lært mig. Det første er å leve slik at det til enhver tid kunde sies med sannhet: Herren er med henne. Hun tilhørte ikke Ham idag, en annen imorgen. Hun hadde en enkelhet og oppriktighet i sitt gudsforhold som er selve hemmeligheten ved å være lykkelig.

Dernest — hun holdt ikke noe tilbake. Hjerte, legeme, alt tilhørte Herren. Å, våre forbehold! Hvor de ødelegger oss! Og dere som tenker så meget — ønsker dere å få problemene løst? Vel, så si ja til Herren, uten forbehold! Du vet nok sånn omtrent hvad det står på.

For det tredje — hun falt helt inn i Herrens plan. Hun gikk den hele vei. For henne var intet tilbake-tog mulig. Disiplene flyktet i det kritiske øieblikk. Kvinnene blev der, helt til slutt. Vi leser ikke noe om at hun tryglet Pilatus om nåde, eller var indignert overfor prestene. Å, hvor mangfoldige ganger sverdet må ha gjennomstunget hennes sjel! Få kvinner — nei, ingen kvinner, har kjøpt sin lykke så dyrt. Maria stod på sin plass til siste stund. Hun besvimte ikke. Hun stod der. Hvor fikk hun sin kraft fra? Hun hadde beregnet omkostningene. Hun hadde grunnet på Hans ord. Derfor løp hun ikke bort, derfor reiste hun sig ikke til forsvaret og protest. Her har dere, i parentes sagt, kuren for frafall — å grunne på Hans ord, og bevare dem i hjertet. Da blir det ingen mulighet for frafall, eller for å komme ut av Guds plan for dig. «Du kan lide, blø, dø, — men aldri gå tilbake,» pleier jeg si til mitt eget feige hjerte.

Det siste jeg har lært av Maria, og som jeg misunner henne, er at hun ved sitt livs ende intet hadde å angre. Har der vært forbehold og kompromiss i mitt liv, må det ved livets ende bli ting å angre. Hvorfor tror dere det er så mange triste, oprivende dødsleier? Tror dere det er bare på grunn av sorgen over å forlate de kjære? Nei, det kommer av de mange tilbakehold og forbehold, da vi burde ofret oss helt. Det kommer av feighet i avgjørende øieblikker. Må Gud hjelpe dig og må Han hjelpe mig, til alltid å være beredt til å si: Se, jeg er Herrens tjener — tjenerinne. Det er hemmeligheten ved et lykkelig liv, — og den eneste veien til det.

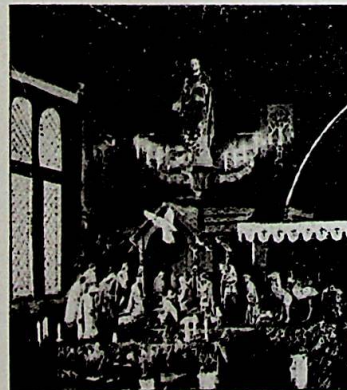
Z.

Min første midnattsmesse.

Av Asgerd Jørgensen i: »En ensom vender hjem«.

Da høsten nærmet sig, flyttet jeg fra fjellene ned til der vakre by Freiburg. Ved en «tilfeldighet» — jeg hadde selv ikke gjort noe for det — kom jeg til å bo hos barmhjertige søstre av den hellige Vincent de Paul. Julaften deltok jeg i midnattsmessen i deres vakre klosterkirke, og denne min første hellige messe blev en merkepel i mitt liv. Da min hollandske venninne og jeg — visstnok de eneste ikke-katolikker i hele forsamlingen — kom inn i kirken, var den allerede fullt besatt. Overgangen fra mørket utenfor til lyshavet herinne forvirret mig litt til å begynne med, kan hende især den store forsamlingen av nonner med de eien-dommelig formede snehvite og stivede hodeplaggene som forekom mig som lange rader sukkertopper. Og mitt ansikt uttrykte visst en ubehersket overraskelse, da jeg like foran benkeradene til venstre for alteret opdaget en veritabel scene — et dukketeater i full belysning. Det var en rørende naiv og stemningsfull plastisk fremstilling av stallen i Betlehem. På bare halmen i krybben lå Jesubarnet med de små armene strakt ut mot oss, og bøiet over det i bønn, Maria og Josef. I forgrunnen kom likesom ute fra marken, på vei henimot Jesubarnet, to hyrder og en mengde små nydelige lam. I bakgrunnen flere engler og høit over taket en sterkt lysende stjerne. — Jeg tror ikke noe barn kunde fryde sig mer enn jeg gjorde over denne stemningsfulle illustrasjonen til julenatten i Betlehem.

Aldri tidligere hadde jeg vært til stede ved en gudstjeneste som tilnærmelsesvis grep mig slik som denne, og det skjønt jeg ingenting forstod av det, som foregikk ved alteret. Men krybbens tause sprog forstod jeg, og

Julekrybbe.

det satte tankene i bevegelse, jeg forestilte mig Josef gå fra herberge til herberge for å finne husly for Maria og det barnet, som skulde komme, og hvorledes han overalt blev avvist — der var overfytt. Og da måtte jeg tenke på, hvorledes denne tildragelsen stadig gjentar sig i menneskehjertene, for det er jo det med «akeren og kjøpmannsskapet» som tar så stor plass i hjertene våre at der ikke blir rum til overs for Jesus og Hans hellige Mor. — Jeg pleier ikke ha så lett for å rives med av stemninger; men foran denne krybben kunde jeg ikke holde tårene tilbake, og især siden jeg forestilte mig hvorledes min lille døde datter vilde ha strålt av glede, om hun hadde sittet ved siden av sin mamma under denne gripende gudstjenesten. — Noen ord fra hennes sykeleie falt mig inn:

«Når jeg blir frisk igjen, mamma, skal vi ikke da gå i kirken sammen om søndagen?»

«Jo, kjære barnet mitt, det skal vi.»

«Men er det ikke noe du bare sier, siden jeg er syk?»

«Nei, nei, det lover jeg dig, hver eneste søndag skal vi gå i kirken.»

Da under gudstjenesten den hellige kommunion blev utdelt så jeg til min store forundring, at også barn i 8—10 års alderen gikk til alters. Det erindret mig om en samtale mellom min datter og hennes mormor:

«Hvorfor får ikke barn lov til å gå til alters, mormor?»

«De er kanskje ikke modne til det.»

«Jamen, hvis de er modne til det?»

Mormor som ellers alltid forstod å gi barnet et godt og fornuftig svar kunde her ingenting si, for overfor den barnslig-logiske tankegang nyttet det ikke med utflukter eller almindelige talemåter; og efter mormors mening var de fleste voksne som gikk til alters ikke mer modne og fremfor alt ikke verdigere til det enn dette gudhengivne barnet.

Den samme uforklarlige ærefrykt som jeg for mange år siden følte i den lille katolske kirken i min hjemby, følte jeg også her i klosterkirken. Dessuten var søstrenes vakre sang og ikke minst menighetens respektfulle holdning egnet til å stemme sinnet til andakt. Og så plutselig stod det klart for mig at disse menneskene som knelte så andaktsfullt rundt omkring mig — på knebrettene foran benkeradene og endog på bare kalde stengulvet — eide det som jeg i min ungdom hadde lengtet efter, og som jeg hadde savnet hele mitt liv — en mening for liv og død.

En samtale med Danmarks nye biskop.

Benediktinerpateren prior Th. Suhr er utnevnt til apostolisk vikar i Danmark, og vi har hatt den glede å motta følgende fra den ene av våre unge prestekandidater ved Propaganda-kollegiet.

Roma, 17. des. 38.

San Girolamo, det nye kjente benediktinerkloster hvor pater Suhr er prior, ligger en god halvtimes spasertur utenfor Rom. Jeg har gjort den turen flere ganger i de årene jeg har vært i Rom, og under normale omstendigheter nyter man den fra første til siste skritt. Herlig luft og pen utsikt. Men idag hadde jeg en sørgelig fornemmelse av at det kanskje var den siste gangen jeg

trasket ut den veien. For nu skal jo pater Suhr reise.

Jeg var ifølge med et par dansker, og vi drøftet ivrig hans utnevning til biskop. Om ikke utnevningen kom så overraskende på oss, så kom den meget overraskende på pater Suhr. Han var vel den som minst hadde drømt om det eller ønsket det.

Pater Suhr er 42 år gammel, konvertitt, og blev viet til prest for bare 5 år siden. Allerede fra begynnelsen hadde han betrodde stillinger innenfor ordenen i Clairvaux; så blev han procurator for klosteret San Girolamo i Rom, som blev bygget bare for den nye oversettelsen av Vulgata. For to år siden blev han utnevnt til prior for samme kloster. Han er kjent for sine administrative evner, dype intelligens og store sprogkunnskaper. Dertil er han en ualmindelig sympatisk personlighet.

Vi blir vist inn i et stort og pent gjesteværelse, og han kommer straks. Efter varme håndtrykk og hjertelige gratulasjoner er vårt første nysgjerrige spørsmål: «Når fikk De vite det, pater?»

«Tirsdag aften. Kardinal Fumasoni-Biondi og sekretæren, erkebiskop Constantini, kom sammen ut hit for å meddele mig utnevningen. Dere kan begripe, det kom for mig som lyn fra klar himmel. Jeg forsøkte å gjøre innvendinger — det har en jo lov til — men nei, det var den Hellige Fars uttrykkelige vilje. Paven selv hadde tatt det endelige valg. «Han er konvertitt, han skal det være,» hadde Hans Hellighet sagt.»

Pater Suhr skjelver litt i stemmen. Den ellers så rolige munk kan denne gangen vanskelig skjule at han er litt nervøs.

«De har vel ikke bestemt noe om konsekrasjonen enda?»

«Jo, jeg har snakket med kardinalen om det. Hans Hellighet paven vilde selv konsekreere mig, hvis hans sundhetstilstand tillot det. Jeg blir jo den første danskfødte biskop efter reformasjonen. Det er dog høist usannsynlig at han kan greie det, så det blir nok kardinal Fumasoni-Biondi som kommer til å gjøre det.»

«De vet ikke når det blir?»

«Personlig vil jeg helst konsekrereres på den 17. jan., årsdagen for min konversjon. Men den 19. jan. St. Knuds fest er jo også en pen dag. I alle tilfeller kommer jeg til å reise til Danmark i slutten av januar.»

«Hvor blir De konsekreret?»

«Her i San Girolamo. Jeg føler mig svært bundet til klosteret her, og det blir hårdt å forlate det og klosterlivet. Men man har forresten aldri latt mig være i fred. Jeg har aldri fått være ordentlig munk i stillhet og ro, så det skal allikevel bli godt å komme hjem til gamle Danmark. Jeg har alltid ønsket det, men naturligvis ikke som biskop. Men Guds vilje skje. Be litt

Biskop Suhr.

for mig dere og anbefal mig også i Deres venners bønner.»

Dette var sånn omtrent hovedinnholdet av samtalen. Vi tør ikke bli forlenge, for han er selvfølgelig svært opptatt for tiden.

Vi gratulerer ham ennu en gang med utnevnelsen. Og vi gratulerer også hele det danske Vikariat. For der er ingen tvil mulig for dem som kjenner pater Suhr at han er den rette mann på den rette plass.

H. Taxt.

«St. Olav» føier sine hjerteligste gratulasjoner til!

Landet - som ikke kjente sin besøkelsestid.

Først ved siste århundreskifte blev Palestina atter for alvor trukket inn i den store politikk. Oljefunnene i Persia og Mesopotamia og bygningen av Bagdadbanen understreket påny landets politiske betydning. Wilhelm II besøkte Jerusalem i 1898 og grunnla et stort tysk hospital på Oljeberget (det er idag den britiske overkommisssærs residens). Den ungtyrkske bevegelse seiret over Abdul Hamid og trakk Tyrkiet inn i verdenskrigen på Centralmaktens side — med det foran nevnte resultat.

Fredstraktaten i Sevres av 10. august 1920 gjorde Palestina til et britisk mandat, som har vært i kraft siden september 1923. Forfatningen fastslår at landet skal styres av en overkommisssær, assistert av en lovgivende forsamling på 22 medlemmer, hvis myndighet dog er beskjeden. Den første overkommisssær var den bekjente britiske politiker Sir Herbert Samuel. Den nuværende Sir Harold McMichael.

Det britiske mandat er for øvrig bygget på den berømte «Balfourdeklarasjon» av 2. november 1917 (altså midt under krigen), hvori den britiske regjering erklærte det som sin hensikt å gjøre det «befriede» Palestina til et nasjonalt hjem for de over hele jorden adspaltede jøder. Hermed hadde England stillet sig som beskytter for den zionistiske bevegelse (startet sist i 90-årene av Theodor Herzl) — og de skulde komme til å få vidtgående konsekvenser.

Da nemlig den jødiske innvandring og kolonisering i Palestina begynte i 1920-årene, blev den av landets arabiske befolkning betraktet med alt annet enn blide øine. Araberne hadde bodd i landet i over tusen år og be-

traktet sig som dets rettmessige herrer; de var også ganske avgjort i flertall. Før verdenskrigen hadde Palestine omkring 700,000 innbyggere, hvorav knapt sjetteparten jøder, derav ca. 5000 jordbrukere i de zionistiske kolonier. Men siden er der innvandret noe slikt som 300,000 jøder, så deres antall i 1936 var oppe i 370,000, mot ca. 900,000 arabere. De fleste av de jødiske innvandrere var østjøder, fra Russland, Polen, Lithauen, Romania m. v. De var delvis vel utstyrt både med kapital og forretningsmessig innsikt, og forstod snart å gjøre sig gjeldende på de mindre smarte araberes bekostning. De kjøpte bl. a. op en stor del av arabernes jord; og araberne så med ærgrelse nye byer reise sig, som Tel Aviv litt nord for Jaffa, med et moderne preg av nesten amerikansk rastløshet og foretagsomhet. Der var tider da der innvandret 65,000 jøder på et år. Og araberne så med skrekk den dag i møte da jødene vilde ha overfløiet dem også i antall.

Og så satte den arabiske motaksjon inn. Allerede i 1925 uttalte stormuftien av Jerusalem (som er arabernes øverste leder i landet) til «Times»: «Det arabiske folk vil aldri akseptere noe som er grunnet på denne falske deklarasjon» (Balfour-deklarasjonen). Der var på det tidspunkt allerede flere ganger kommet til blodige sammenstøt mellom jøder og arabere, og disse optrin har i de senere år oftere gjentatt sig med stigende voldsomhet. Man vil således erindre sammenstøttet ved «klagemuren» i Jerusalem i august 1929, som fulgtes av en rekke pogromer i Hebron, Tel Aviv, Jaffa, Nablus og en rekke andre byer, med mange døde og sårede. Senere har det stadig vært streiker og uroligheter i de fleste viktige centra i Palestina.

Arabernes ledere fremsatte i 1936 en rekke bestemte krav: De vilde ha alle jordsalg i de siste 5 år annullert, alle politiske forbrytere friggitt, ubegrenset rett til demonstrasjoner, og de vilde ikke betale skatt, før den jødiske innvandring var ophørt. Disse krav blev dengang avvist av den daværende britiske overkommisssær, Sir Arthur Wauchope. Men araberne fortsatte sin kampanje. De opnådde at den jødiske innvandring blev meget sterkt innskrenket (fra 65,000 til ca. 8000 for året); og der blev sendt en ny undersøkelseskommissjon til Palestina, den såkalte Peel-kommisjon, for å drøfte arabernes klager og mulige utveier til å rette på forholdene. Da denne kommissjon i januar 1937 gjenoptok sine forhandlinger i Jerusalem, uttalte stormuftien, Hadji Amin el' Husseini, at der alltid vilde bli uro i Palestina, hvis man ikke tok hensyn til arabernes klager og fjernet årsakene til dem. Araberne hadde hatt det meget bedre under tyrkerne, mente han. De var nu blitt berøvet sine politiske rettigheter i sitt eget land som skulde gjøres til et hjem for jødene. Man måtte opphøre med en politikk som hadde vært en fiasko. Den jødiske innvandring måtte stanses helt, og man burde gjøre slutt på mandatstyret og erstatte det med en alliansetraktat som den der består mellom Storbritannien og kongeriket Irak.

Til en viss grad fulgte Peel-kommisjonen dette program. Den 7. juli 1937 avgav den en innstilling om en gjennomgripende nyordning i Palestina. Forslaget gikk ut på at det britiske mandat over Palestina opheves og

Jerusalem.

erstattes med traktater med to uavhengige stater, en jødisk på lavlandet i nordvest og en arabisk som omfatter Transjordania og høilandet i sydøst; den arabiske stat vilde da bli omkrent dobbelt så stor som den jødiske. Dessuten skulde England få et nytt mandat over en liten enklave, omfattende de hellige byer Jerusalem og Betlehem med en korridor ut til havet ved Jaffa. Midlertidig skulde også den britiske administrasjon av Haifa, Acre og Tiberias opprettholdes. Den jødiske innvandring fra august 1937 til mars 1938 sattes til høist 8000 personer.

Men dette forslag falt ikke i god jord, hverken hos jøder eller arabere; de protesterte energisk. Zionistenes kongress i Zürich i august forlangte at det britiske mandat skal gjennomføres som det er. Og araberne på sin side krevet opprettelsen av et uavhengig og udelt Palestina (hvor naturligvis araberne skulde være de rådende). Heller ikke Frankrike var tilfreds med delingsplanen, som det mente vilde volde vanskeligheter for dets politikk i Syria (som også berøres av den panarabiske bevegelse), og det utbad sig en nærmere forklaring på visse punkter i den britiske delingsplan (som i siste instans må godkjennes av Folkeforbundet).

Den verste motstand kom naturligvis fra araberne. De grep til sitt gamle, velprøvede middel, mord og terror. I september blev den britiske distriktskommisær Andrews og hans ledsager myrdet i Nazaret, og siden har en rekke mord og overfall funnet sted rundt om i landet; situasjonen er alt annet enn behagelig for den britiske regjering. Og det gjør den ikke bedre at Englands forbundsfeller i Østen, Egypt og Irak, stiller sig på arabernes side og motarbeider forslaget om Palestinas deling. Det samme gjør imamen av Yemen, for ikke å tale om den mektige sultan Ibn Saud, som idag er herre over det meste av Arabia og står som pan-arabismens første representant. England har ca. 80 millioner muhammedanske undersåtter rundt om i verden og kan ikke helt negligere deres opfatning.

På den annen side kan det ikke rolig se på terroren i Jødeland. Og den 1. oktober ifjor blev alle arabiske organisasjoner i Palestina erklært oppløst, først og fremst den «øverste arabiske komité», og der blev utstedt arrestordre mot dens chef, stormuftien, og en rekke andre herrer. Noen av dem blev forvist til Seychell-øene, mens andre, deriblandt muftien Hadji Amin, reddet sig ved flukten.

Balfour-deklarasjonen av 1917 har da ikke bragt England noen ublandet glede. Men sin posisjon i Palestina kan det britiske rike ikke opgi. Når det satte sig fast her, så var det i første rekke for å sikre sin vei til India, selv om Egypt skulde svikte — hvad der jo var visse tegn til. Palestina danner, sammen med kongeriket Irak (i Mesopotamia) en viktig planke i «landbroen» til India; og under den nye situasjon i Middelhavet får også Palestinas kyster øket betydning for den britiske flåte. Byen Haifa som ligger der hvor den store oljeledning fra Mosul munner ut, er utbygget til en sterk flåtehavn, som stadig kan ha kontakt med flåtestasjonen på Cypren (Haifa ligger forøvrig ved foten av Karmels bjerg, hvor profeten Elias i sin tid kjempet med Baals prester og overvant dem). Den britiske overkommando i Jerusalem er rikelig forsynt med panserbiler som gjennomkrysser landet fra Dan i nord til Det døde havs kyster i syd.

Arabere.

Og imens raser kampen videre mellom araber og jøder — enn ikke i sitt eget «forjettede land» finner det ulykkelige folk hvite. Alle planer om å skape en mulighet for at araber og jøder skal kunne leve fordragelig med hverandre på Palestinas jord ser ut til å være de rene utopier og det viser sig mer og mer at den engelske mandatregjering ikke er herre over stillingen. I London fant det for kort tid siden noen meget viktige konferanser sted mellom koloniminister Mac Donald og den britiske høikommisær i Palestina Mac Michael på grunn av den truende situasjon. Araberne har jo samlet nytt mot etter at de har sett at Hitlers optreden mot jødene ikke vekker mer aktiv indignasjon enn den gjør — og dette har gitt sig utslag bl. a. i dannelsen av en «nasjonal regjeringshær» på 15,000 mann. De finner tillike støtte hos sine naboer — justisministeren i Irak har fremlagt et projekt hvorefter det i fremtiden skal være jøder forbudt å innvandre i Palestina — det nuværende befolkningsforhold: $\frac{2}{3}$ arabere og $\frac{1}{3}$ jøder skal opprettholdes, så man til enhver tid kan være sikker på at jødene er i mindretall. Går de panarabiske planer igjennem vil det si at jødene for stedse må gi avkall på alle drømmer om et eget fedreland — men det vil også samtidig bety det samme som at Jerusalem vil være et evig urocentrum som også kan bli årsak til internasjonale forviklinger.

Jøder.

DE FEM UNDERVERKER

«— — — og da skal himlen forgå med veldig bulder, og klodene skal komme i brann og oppløses, og jorden skal opbrennes og alle dens verker.»
2. Pet. 3, 10.

Det var like i dagene før den ytterste dag. Nu var tiden moden, nu skulde det skje; det «som holdt igjen», holdt ikke mer igjen; englene ved de fire vinner holdt på å slippe taket; englene med Guds

Fra *Angelico: Paradis.*

vredes skåler holdt på å fylle dem for å gyte dem ut over universet. Tallene gikk op, det hadde *Daniel* konferert med *Johannes*; om føie skulde jorden opbrennes og alle dens verker.

Mikael hadde travlt som aldri før; staker skulde flyttes, stjerner tendes, hærene skulde opstilles med full rustning — de sorte, røde og blekgule hester hver for sig. Alle engler var stevnet sammen i de nedre himler — selv de, som ellers tjente i renselsen, de behøvdes ikke mere, for den siste frelste hednings undervisning var ferdig i morgen, han manglet bare kapitlet om avlat.

Men det var fem engler, *Mikael* hadde et særlig øie til; de var så svert urolige i disse dager — han måtte tale med *Gabriel* og *Rafael* om dem.

Det var særlig galt den dag *Mikael* slo op i *Apokalypsen* på kap. VII og sendte englen fra solgryet med den levende Guds segl ut for å besegle Guds tjenere, at de ikke skulde omkomme mellom dem, der bar dyrets segl på sine panner. Da de fem engler hørte befallingen: «Skad ikke jord eller hav eller tre, før Guds tjeneres panner er beseglet» — hadde de sett på hinannen og nikket; der var øiensynlig en avtale mellom dem —

«Jeg gad vite, hvad de har fore», sa *Gabriel* til alle himmelske hærskarers høvding; «de har jo selv leste boken hvad der skal skje, og de vet, at kun HAN selv kan gjøre forandring deri».

«Vi må heller tale med dem», sa *Rafael*; «jeg henter dem, så kan du spørre dem selv».

Mikael sukket: «Det er nu ikke lett med disse konvertitter, selv blandt engler», sa han. «Nei», mente *Gabriel*, «det er en fordel å være født engel; de andre er så urolige; det er såmen et held at vi ikke har mere enn fem av slaget!»

«Det kommer nu også av deres oppdragelse» — belærte *Gabriel*. «De har *Zeus* til far og *Mnemosyne* til mor; det vil si, at de har hedenskap i blodet og en sykkelig erindringsevne — de kan simpelthen ikke glemme, som vi andre. Husker du f. eks. noget fra før *Lucifers* oprør — jeg gjør det ikke!»

«Min erindring begynner strengt tatt med bebudelsen, men jeg har lagt merke til, at *Rafael* av og til taler om *Tobias*, men det er dog så dunkelt, at man ikke kan bli klok på om det er minne eller drøm» sa *Gabriel*.

«Og så er de allid anderledes enn mine andre engler — ivret *Mikael* — jeg har virkelig hatt mitt med å sette dem i stil og skikk; det er, som om de slett ikke forstår hvad de er kommet av, og glemmer at der er forskjell på å være en omvendt muse og å ha tjent sig op gjennom hele den gamle pakt. Må jeg spørre, er det: å ha vært med ved skapelsen, ikke å foretrekke fremfor å ha sett en vinget hest — et øk, rent ut sagt — skrape den famøse *Hippokrene* kilde frem på *Helikon*? Hvor megen ulei-

Fra Angelico: Engler.

lighet har vi ikke hatt av den kilde; der var så godt som aldri god gammeltestamentlig gudsfrykt i dem, som drakk av musenes veld; de fablet om «idé» og «skjønnhet» og «kunst» og «viden» og «verker» — så oldtiden blev tomset — hvad gir du mig for *Platon!* — og jeg vet ikke hvad du mener om *renessansen*, som nær hadde forstyret hele den nye pakt og satt skapningen i Skaperens sted —!»

«Jo takk,» bekreftet Gabriel, «jeg vet nok selv, hvor

mange ganger jeg måtte ned og formane paver og bisper, før vi fikk dett *Tridentiner-Koncilium* samlet, så vi fikk en ende på uvesenet. Nei, jeg har alltid ment at det var en dårlig idé *St. Thomas* fikk, da han døpte *Aristoteles*, som så i sin utidige iver fikk omvendt fem av de ni. Tenk på, om vi hadde fått resten med: *Melpomene* og *Terpsikore* — så hadde vi formodentlig også skulde hatt komedie og dans i himlen; bra at vi slapp!»

*

Rafael førte fem motfalne engler frem for Gabriel. Poesia (det var hennes fermingsnavn, hun var født *Euterpe*) førte ordet på alles vegne; de andre nikkete til i takt og sendte hverandre bekræftende og opmuntrende øiekast.

Ja, det var altså det med dommedag, og med at allting dernede skulde legges øde — om der slett ikke var noe som kunde skånes?

Nu blev Mikael kateketisk: han vildnok vite hvad de skulde med ting i himlen, når jordens verker kun var skygge av det som der var de salige beredt — Pesch: Dogmatik, IX, 167, § 3, stykke B?

Nei — kanskje ikke i himlen, sådan sett, men var det ikke synd for noen av tingene, de var jo dog *kunst* . . . og så en lang tale om «Guds stempel» og «evighetspreg» . . .

«Evighetspreg» — sa Mikael — «si heller klassisk rent ut, for det er det, dere mener. Men i

evigheten er der ikke noget, der er «klassisk», der er alt jordisk timelig!»

«Jamen så i Limbus da?» Og nu blev de fem skolastiske og henviste til *Thomas' Summa* og *Bonaventura* og *Augustin* og kom med en lang tale om de spede, der var døde uten dåp, og som nok skulde være salige men dog ikke umiddelbart skue Gud åsyn til åsyn . . . om de da ikke nettop kunde få sin salighet deri: indirekte å skue Gud gjennom noen av de ypperste verker fra jorden, hvis man kunde redde et par av dem?

Gabriel stod og hvisket med Rafael, mens Mikael la sitt helteåsyn i tenksomme folder, og der blev en taushet i himlen på henved en halv time, og de fem nikkete til hinannen og foldet sine hender til bønn.

Så kom Gabriel med forslaget:

«Tanken er from og skjønn, og den ligner dere, for dere *kan* jo ikke glemme — det har dere efter deres moder, erindringens gudinde — minst av alt kan dere glemme det, HAN har gitt dere lov å inspirere menneskenes barn til å skape.»

«Jeg er villig til — så fremt Mikael og Rafael er med, og vi får et gunstig votum fra apostler og kirkefedre, og Johannes ikke ser, at det strider mot hans apokolypse — å gå inn til HAM, som sitter på tronen, og lammet og be om det.»

«Men jeg stiller to betingelser: «Vi kan ikke komme og be om at noe av det, dere fikk laget før deres omvendelse, skal bevares, om det så er nokså «klassisk» men *jeg* ønsker nu hverken templet i *Luxor* eller *Venus* fra *Knidos* oppstillet i *det nye Jerusalem* — enn ikke i dets forgård, *Limbus*. Og for resten: heller ikke noe renessanse, det er og blir noe kjødelig, og her vil vi kun ha ånd!» — De fem sukket resignert.

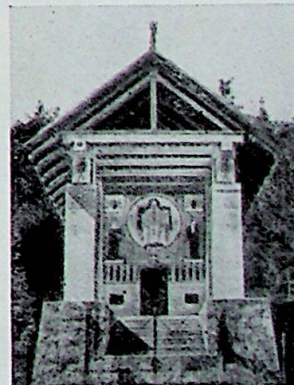
«Og for det annet: hver av dere får kun en ting; vi skal ikke ha den overfylning som har vært jordens skavank i

Fra Angelico: Engler.

Det gyldne alter.

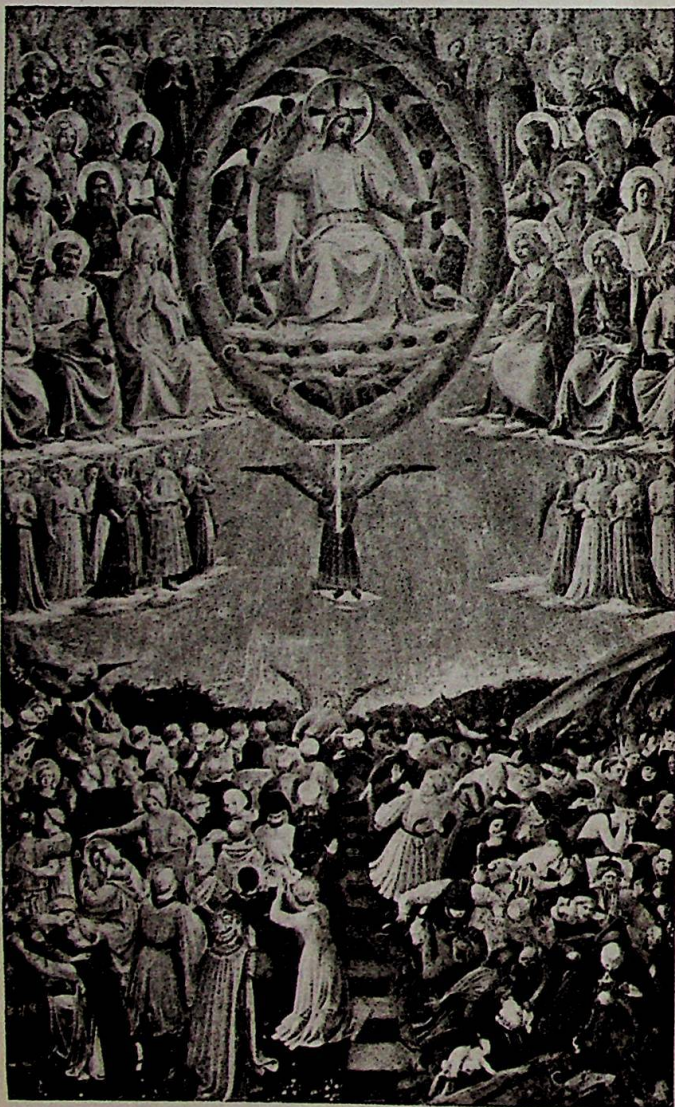
St. Maurus im Felde.

flere tusen år, for så henger de frelste i Limbus sig bare i mangfoldigheten og erkjenner ikke HAM, der er EN. Men kan dere forelegge en liste, så kan vi nok forsøke.»

De fem omvendte musen, som nu var gode, fromme engler, hvem den gode Gud ikke hadde berøvet noe, men tvertom skjenket tro, håp og kjærlighet til deres kunst, fløi glade bort og holdt rådslagning. Det tok tid, og det var vanskelig, for måtte hver av dem kun redde ett verk, og enda et kristent verk, så *skulde* det være det ypperste mesterverk innenfor hvert enkelt fag.

Imens gikk de siste tider sin gang etter Johannes' syner; det varte tusen år, der var som én dag — og den forløp i salig englefryd for de fem med å drøfte alle jordens herligste underverker og (det skal sies rent ut) med å finne fem, som også rummet litt av det klassiske, men så fint, at de strenge erkeengler ikke kunde opdage det.

Så skjedde det, like dagen før det store Ragnarok, at de fem blev engler og trådte frem for de tre høie

Fra Angelico: Dommedag.

men sin liste. Mikael tok sitt gullmål, som er normen for Det nye Jerusalem, og sin gyldne penn — om der var noe å stryke.

Listen så således ut:

1) Jeg, *arkitekturens* engel, ber om å få redde St. Maurus im Felde ved Beuron — som det sublimeste uttrykk for et kirkebygg.

2) Jeg, *maleriets* engel — ønsker reddet Fra Angelico's billede av Paradis — så vet de frelste i Limbus dog hvad Paradis er.

3) Jeg, *musikkens* engel, begjærer bevart Beethovens IX. *Symfoni* — for hymnen: «An die Freude» er så like ved salighet, som de selv kan komme, når de da ikke *må* komme inn i saligheten.

4) Jeg, *skulpturens* engel, vil ha Skikkild's *Det gyldne alter* bevart for undergang — for at de lykkelige sjele kan tilbe foran det.

5) Jeg, *poesiens* engel, vet ikke bedre enn *Den gyldne Sekvents*: Veni Sancte Spiritus — den kan med sitt: o, Lux beatissima erstatte dem synet av selve Gud Helligånd.

De to andre erkeengler leste over skulderen på St. Mikael og nikket. Så nikket Mikael også og sa: «Det gjør dere ære — jeg skal utvirke det!»

Men med sin gyldne penn satte han et lite ? ved *Beethoven*.

Dagen etter gikk verden under, og all dens herlighet var ikke mere — blott blev de fem underverker henbårne av de fem engler, som en gang hadde vært musen. Og slik blev de nu salighet for dem, der ikke kunde ane at høiere salighet var til.

Peter Schindler.

Hvordan jeg blev katolikk og hvorfor jeg er det idag.

«De søkte de gamle stier» skal nu utkomme på engelsk og er blitt forøket med flere bidrag, hvoriblandt dette, som vi av bokens utgiver har fått tillatelse til å benytte.

«Mennesket er uheldelig religiøst», leste jeg nylig et sted. Ut fra min egen erfaring må jeg innrømme at det er en uimotsigelig sannhet. Fra min tidligste barndom har jeg fryktet og elsket Gud, især fryktet, dessverre, for mitt religiøse liv som barn var sterkt preget av frykt. Denne snek sig inn i sjelen gjennom skolens religionsundervisning, som med stor nidkjærhet blev oss meddelt av bestyrerinnen. Det var en dame av den gamle, samvittighetsfulle pedagogtypen med strenge krav til sig selv og andre. Våre unge sjelers frelse lå henne dypt og alvorlig på sinne. Men tross alt kan jeg ikke si annet enn at jeg ofte har følt takknemlighet mot henne for det alvorlige religiøse grunnlag hun la i min sjel. På den annen side har det fryktens frø, som blev sådd, på mange måter formørket livet og hindret den utvikling, som jeg føler ellers vilde vært naturlig.

Heldigvis hadde skolens innflytelse en sterk motvekt i det lyse, nærmest Grundtvigske livssyn som hersket i mitt hjem. Men sikkert har disse to så forskjellige religiøse opfatninger, som begge med stor styrke påtvang sig barnesinnet, vært årsak til den spaltning, som skulde bringe så meget disharmoni og uro i livet.

Vel forsøkte jeg i noen lyse, herlige ungdomsår å kaste

frykten overbord — og dermed for en del også religionen. Men frykten lurte alltid på bunnen i en stadig skrupuløs samvittighet. Og alltid lå kravet der — kallet, om man så tør si — til å gå inn i en aktiv tjeneste for Gud.

Men i det lengste nølte jeg med valget — livet var så rikt og lyst på den tid. Så hendte det til slutt at Gud skred inn og tok mig i motgangens skole. Sorgene kom slag i slag ved tapet av så mange av mine nærmeste og av andre som jeg holdt av og som var lykken og gleden i min tilværelse. Andre alvorlige ting støtte også til.

Omsider blev da loddet kastet. Jeg søkte stilling som lærerinne ved et av de første skolehjem som blev opprettet for piker, etterat vergerådsloven var trådt i kraft.

Og jeg fikk den. Det var dengang — og heller ikke nu, for den saks skyld — stor rift om disse stillinger. Og sies skal det at oppgaven var ikke lett. Det å føre vergerådsloven ut i livet blev en svær oppgave. Den grep inn i de intimeste forhold, forholdet mellom foreldre og barn. Det var ikke å vente at noen av partene straks skulde forstå den gode og kjærlige tanke som lå bak lovens strenge bokstav. Tvert imot — og naturlig nok — blev loven oppfattet som et voldelig inngrep i deres mest vitale menneskerettigheter. og motstanden gikk ofte så å si på livet løs fra barnenes side. Og av lett forklarlige grunner blev det oss, lærerpersonalet, som var de skyldige.

Kanskje var vi også mere skyldige enn vi selv forstod. Våre forutsetninger for å klare oppgaven var nok altfor svake, selv om viljen var den beste og muligens både hjertelig, forstand og fagutdannelse med kunde være i orden. Men hvad visste vi dengang om problembarn — og om all den videnskap som nu er tatt i barneopdragelsens tjeneste? Forresten hadde jo de fleste av våre elever forlenget trådt sine barnesko. Det var utglidende ungdom opptil 18, ja 21 år vi blev stillet overfor og som vi skulde opdra til gode og nyttige samfunnsborgere.

Men for en interessant oppgave det blev! Jeg kan huske at jeg ofte tenkte dengang at det gjaldt for oss hver dag å gå til kampen med viljer så blanke som stål — viljer som skulde inspirere andre til å ville det som var godt og fornuftig. Og hver dag måtte seieren bringes hjem.

Ofta går tankene tilbake til denne tid, som skulde bli gjennombruddets tid for mig. Alt var kastet i vektskålen for å tjene den strenge Gud — Jehova — silk føltes det. Og så forstod man at han ennå ikke var tilfreds. Ennå var det noe å ta, som hjertet var knyttet til — og det blev tatt.

Men da brast også tilliten til Gud som en god og kjærlig far. Denne brist av helt personlig karakter var jo også til overmål blitt fremmet ved all den nød og ulykke vi fikk innblikk i gjennom vårt arbeide. Så gjorde man op regnskapet med den strenge herre. Man fikk se å klare livet allikevel. Kjærligheten til arbeidet og til de skadelidte barn gav tilværelsen innhold og livsvilkår tross alt.

Men — «mennesket er uheldelig religiøst» skulde jeg få sanne.

Gud lot sig ikke kvitte av. Så var det at jeg møtte katolisismen. Jeg møtte den gjennom en prest som av og til kom for å undervise et par elever. Ved en lengere samtale en gang fortalte jeg at jeg hadde begynt å studere teosofien. Han spurte om jeg var opmerksom på at teosofi ikke var kristendom. Den kunde i det høieste kalles moral-lære. «Da skulde De heller sette Dem inn i Moderkirkens lære», sa han til slutt. Disse ord slo ned i mitt sinn med en uforklarlig styrke. Fra den tid begynte den langvarige

og harde kamp som endte med at jeg 8 år senere som overvunnen avla min katolske trosbekjennelse.

Hvorfor skulde kampen bli så lang og tung? Antagelig fordi der lenge strittet en sterk vilje imot kallelsen. Det var så vanskelig å komme til klarhet. Det forekom mig at det offer som måtte bringes, var for stort. Så vidt vår beregning kunde slå til, stod jeg for tur til å bli bestyrerinne av skolehjemmet ved anstundende chefskifte. Jeg elsket min gjerning og hjemmet, som jeg jo hadde vært med å bygge op. Her hadde jeg drømt om å få ha mitt virke til jeg gråhåret la våpnene ned etter endt arbeidsdag. Jeg var ikke lenger helt ung, hadde intet å falle tilbake på, mens derimot min alderdom var sikret i min daværende stilling. Kort å berette, så hadde jeg endelig i livet opnådd å ha alt mitt på det tørre. —

Men hvor sterk enn fornuftens rost lod, var det umulig å bli kvitt dragelsen til Moderkirken. Mine katolske interesser blev også sterke næret ved den litteratur som efter hvert blev mig tilsendt. Først fikk jeg Johannes Jørgensens bøker i tur og orden fra hans konversjon. Intet kunde være heldigere for min daværende sinnstilstand. Her fikk jeg svar på alle mine tvil, av en som selv hadde kjempet samme kamp. Alt skildret på en måte så interessant og fengslende at jeg syntes jeg aldri hadde lest noe som hadde gjort så sterkt inntrykk på mig. Efter hvert skaffet jeg mig også lærebøker. Noen egentlig undervisning fikk jeg aldri. Jeg leste katekismus på egen hånd og noterte det som var vanskelig og fremmed. Hver gang jeg var i byen, besøkte jeg en prest som var blitt mig anbefalt, etterat min første prest var blitt forflyttet. Våre samtaler om mine problemer kom vesentlig til å arte sig som diskusjoner. Som oftest blev jeg overbevist om at prestens fortolkning var den rette. Men ofte reiste jeg også hjem med tvil i hjertet. Dog tør jeg ikke si at dette betydde så meget for mig. Stort sett fant jeg ikke den katolske kirkes lære uantagelig, når jeg bare kom til å forstå og de gamle fordommer fikk den rette belysning over sig. De store, vitale sannheter var jo de samme som jeg alltid hadde oppfattet dem. Riktignok var det vanskelig å komme tilrette med Maria-dyrkelsen, helgen-dyrkelsen og avlادن.

Men det som blev det brennende spørsmål, var om det var lettere for mig å finne Gud igjen her enn der hvor jeg hadde mistet ham. Og så det å kunne opgi alt som var kjent og materielt sikkert og å kaste alle broer av og gå inn i det ukjent. En prest sa noen ord om det engang, som kom til å lyde som en profeti:

«De skulde våge spranget, jeg tror neppe det fører noen vei tilbake for Dem, og det kan åpne sig nye og uanedede baner siden.»

I denne tid har jeg skrevet i min dagbok: «Min sjelekamp tar alle mine tanker, all min interesse. Det første som står for mig om morgenen og det siste om aftenen er Kirken, valget og hvad dermed står i forbindelse. Jeg er så usikker på om det er rett å sviakte mitt arbeide. Skulde jeg ikke kune finne Gud i den religion jeg har? På den annen side må det være noe i denne sterke dragning, som jeg muligens ikke lenger må skyve tilside.»

En dag tok jeg en beslutning. Jeg reise inn til byen og opsøkte min geistlige veileder og sa at jeg ikke lengere kunde utholde denne uro og jeg bad om han vilde være så snild å opta mig i Kirken så snart som mulig.

«Ja, det kommer an på, er De forvisset om at den katolske Kirke er den av Kristus innstiftede kirke?» Nei, det var

jeg egentlig ikke, men jeg trodde den passet for mig. «Da kan jeg ikke opta Dem, De må få en sikrere overbevisning først», var det svar jeg fikk.

Så måtte jeg fortsette med mine problemer ennu et år. Men nu var min lengsel etter å tilhøre den katolske kirke blitt så stor at snart intet annet betydde noe. Det er godt mulig at mitt daværende standpunkt var sterkt følelsesbetonet. Selve kirkehuset f. eks. hadde fått en ubeskrivelig tiltrekning og makt over sinnet. Jeg kan huske under et opphold i Amerika noe tidligere at det første jeg gjorde, når jeg kom til en fremmed by, var å finne kirken med korset i spiret, som alltid betegnet den katolske kirke derover. Da kunde jeg tilbringe timevis derinne og fant en forunderlig hjemfølelse der. Den evige lampe lyste fred i sinnet og gav en sikker forvisning om at her var Jesus tilstede. Og slik fortsatte det også her hjemme.

Efter hvert som jeg gikk og reflekterte over mitt standpunkt, slo en tanke ned i mitt sinn: Den katolske Kirke som har veiledet millioner av mennesker og gitt dem kraft og styrke til livets kamp og dåd og som har skapt tusener av helgener, skulde ikke den også kunne vise dig veien til sannheten og livet? Enn om du la alle dine nytteløse tvil og grublerier til side og ganske enkelt stillet dig under Kirkens autoritet og rettet dig efter dens veiledning på samme måte som du vilde følge en venns råd, som du hadde søkt i en vanskelig sak du hadde kjørt dig fast i selv?

Så gikk jeg atter til presten og satte ham inn i min nåværende sinnstilstand, at jeg var villig til å bøie mig inn under Kirkens autoritet og til å opgi alt annet for det ene å få lov til å tilhøre den katolske Kirke.

Den fromme, tålmodige prest, som sikkert hadde bedt meget for at det skulde bli klarhet i min sjel, erklærte sig villig til å opta mig på dette grunnlag.

Jeg blev optatt i St. Halvards kirke nyttårsdag 1919 og innviet dermed det nye år og et nytt tidsavsnitt av mitt liv.

Dagen efter avla jeg det første skriftemål og mottok neste morgen den hellige kommunion — uten skygge av angst for uverdighet å ete og drikke mig selv til doms. Denne sentens hadde hele livet hengt som et draget sverd over ethvert ønske i min sjel om «gå til alters»!

Den alt beherskende følelse nu var hjemfølelse. Jeg hadde fått hjemstavsrett i det trygge hjem, hvor jeg i så mange år hadde følt mig så vel som gjest.

Når jeg tenker over hvordan min utvikling foregikk fra protestant til katolikk, så kommer jeg uvilkårlig til å tro, at det må ha ligget en god del katolsk arv fra tidligere slekter i min sjel. Jeg kan huske jeg som barn hadde mitt eget «private kapell», som riktignok ingen ante. Det lå innerst i kjelleren hjemme. Der hadde jeg funnet et lite, ubenyttet rum. Det hadde hvitkalkede vegger og et lite buevindu med små glassruter. Under dette hadde jeg reist et «alter». Det var en stor kasse som var laget av lyse halmfletter og den så riktig pen og høitidelig ut, som den stod der under vinduet. Kneleskamen var en gråsten. Noen større prydelser hadde ikke kapellet. Men det var jo også en puritaner, som holdt sin gudstjeneste der, en stor synder som stadig begikk overtredelser mot Guds og menneskers bud. Og som hver gang i tung fortvilelse søkte inn i kapellet og på kne bad Gud om tilgivelse.

I begynnelsen da jeg skriftet som katolikk, blev jeg ytterst forbauset over å høre at mangt og meget, som hadde bekymret mig, ikke var å betrakte som synd. Til slutt sa min skriftefar: «De er jo skrupulant, det må De komme

vekk fra.» Og han hjalp mig dermed, trofast og kyndig, i mange år.

Som jeg har forsøkt å skildre min vei til Moderkirken må jeg medgi, at jeg har ikke hatt særlig mange teologiske grunner å anføre. Det fallt så naturlig å anta alt, når jeg først forstod det og alle fordomme var motbevist.

Med hensyn til det annet spørsmål: Hvorfor jeg er katolikk idag, er det å svare for det første at jeg aldri en dag har angret på at jeg tok skrittet. Hvad jeg måtte opgi, gav Gud mig snart tilbake i rikt mon. Jeg fikk en ny stilling i samme retning som før. I dette mitt nye og så rike arbeidsfelt blandt samfundets ulykkelige har jeg møtt liten motstand for min tros skyld — og i det hele fått rakte min gjerning som jeg «på ære og samvittighet» best kunde.

For øvrig er det fullt op av grunner for at jeg er vedblitt å være katolikk. I den katolske Kirke fant jeg sjelefred og glede ved at jeg fant igjen min Gud og Frelser. For mig har Kirken vært ren mentalhygiene. Jeg tenker da i første rekke på skriftemålet og kommunionen. Ingen utenforstående kan ane hvilken livskraft og fornyelse botens og alterets sakramente inneholder. Det å kunne få legge sine synder og overtredelser frem for en rettfærdig og uhildet domstol og få den kloke og erfarne veiledning, som den katolske skriftefar sitter inne med — og endelig å få absolusjonen, som han på Guds vegne har rett til å gi, er en verdi av høi realitet. Likedan er det å kunne begynne dagen i Herrens hus med den hellige messe og kommunion. Det gir sjelen sundhet og slagkraft til dagens strid. Endelig er det ikke bare i skriftemålet at presten står beredvillig til å hjelpe og veilede. I sorg og glede, i medgang og motgang — alltid har han tid til å høre og tid til å finne utvei av flokene og til å vise deltagelse og bringe trøst.

I det hele tatt er den katolske Kirkes system så vidunderlig planlagt med den søkende og kjempende menneskesjels behov for øie, at ved å følge dens forskrifter faller der en ro og orden over livet, som er hellbringende både for sjel og legeme.

Det er så ofte blitt fremsatt den påstand at vår Kirke øver vold — åndstyranni overfor sine medlemmer. Den frie tenkning hemmes. Men når vi rett betenker, så pålegger de fleste mennesker, som virkelig vil noget, sig selv ofte langt større hemninger. F. eks. en kunstner, at skal hans evne utviklet til å nå det fullkomne, må den under skole og kultur. Og han setter derfor sig selv under den strengeste disiplin, mens det skjer. Det samme gjør vel også videnskapsmannen, hvilket fag han enn velger å studere. Og sportsmannen, hvilken askese pålegger ikke han sig villig mens han trener. Er det da ikke likeså naturlig at utviklingen av vårt åndelige liv, som har evigheten til formål, også trenger sin skole, sin lærestol?

I virkeligheten gir nettop den katolske Kirke frihetens gave. Der ruger ikke en evig straffedom over all vår ferd. Vi har lov til å gledes over alt Gud har gitt av skjønnhet på jorden. La oss ta kunsten, er den ikke bestemt til å være en himmelstige, der skal løfte hjertene opad mot ham, skjønnhetens og gledens skaper?

Til slutt vil jeg nevne Kirkens urokkelige uforanderlighet, den som aldri gir efter for skiftende tiders strømninger. Fast står den på klippen, trofast mot sin stifter og den åpenbarte sannhet. Det gir en ubeskrivelig trygghetsfølelse i en tid, da det synes som om allting svikter og vakler.

Av disse og ennu fler grunner er det at jeg ikke kan være annet enn katolikk idag.

Sigrid Øde.